

بیماریهای عمومی گیاهان زینتی

بیماریهای ویروسی گیاهان زینتی

موزاییک انجیر *Fig mosaic virus*

بیماری موزاییک انجیر در ایران در سال ۱۳۳۸ گزارش شده است و در نواحی ورامین، گرگان، مازندران، گیلان و برخی از مناطق دیگر کشور انتشار دارد. نشانه‌های بیماری بصورت لکه‌های کوچک سبز تیره و سبز روشن و سبز رنگ پریده که به رگبرگ‌ها محدود می‌شود، ظاهر می‌شود. گاهی این لکه‌ها دارای حاشیه محو هستند. برگ‌ها غالباً تغییر شکل داده و مخصوصاً باریک می‌شوند. عامل بیماری از طریق بذر و عصاره گیاه آلوده قابل انتقال نیست و ناقل آن یک نوع کنه بنام *Aceria ficus* است. بهتر است از گرفتن قلمه و پیوندک از درختان آلوده اجتناب شود.

موزاییک شب بو *Mosaic of stok plant*

یکی از بیماری‌های شایع گل شب بو (*Cheiranthus cheiri*) بیماری ویروسی موزاییک است که در ایران اولین بار در سال ۱۳۴۸ مورد مطالعه قرار گرفته است. علایم بارز آن ایجاد شکستگی رنگ گلبرگ‌ها همراه با پیچیدگی و ناصافی برگ‌ها می‌باشد. ضمناً روی برگ‌ها لکه‌های سبز تیره و درشت نیز تشکیل می‌شود. ویروس عامل این بیماری، ویروس موزاییک شلغم (*Turnip mosaic virus*) است. این بیماری در اغلب گلخانه‌ها، منازل و باغچه‌های عمومی در فارس و اصفهان وجود دارد. بیماری از مرحله انتقال بوته‌ها به زمین اصلی و یا گلخانه تا آخرین مرحله گل دهی مشاهده می‌گردد. گاهی بوته‌های آلوده رشدشان متوقف شده و گل آذین آنها کوچک و کم پشت می‌شود. ظاهراً شدت بیماری بستگی به زمان آلودگی و رقم شب بو دارد. شته سبز هلو (*Myzus persicae*) می‌تواند ناقل این ویروس باشد و توصیه می‌شود برای مهار کردن بیماری نسبت به ریشه‌کشی بوته‌های مسن آلوده که معمولاً از سال قبل باقی می‌ماند و یا حذف بوته‌های جوان بیمار که می‌توانند سرچشمه بیماری باشند اقدام گردد. در صورت طغیان شته‌ها کنترل شیمیایی ناقلین ضروری است.

پیچیدگی برگ شمعدانی (*Pelargonium leaf curl*)

علائم بیماری ویروسی کوتولگی کپه ای گوجه فرنگی *Tomato bushy stunt virus* در بوته های شمعدانی منطقه ورامین بصورت ظهور لکه‌های کلروتیک، بدشکل و پیچیدگی برگ در گلخانه‌های گیاهان زینتی مشاهده شده است. علائم بیماری با گرم شدن هوا به تدریج کاهش می یابد و در نهایت از بین میرود و با خنک شدن هوا مجدداً علائم ظاهر می شود. بوته های آلوده شمعدانی از رشد کمتری برخوردار هستند و گل‌های کم و ضعیفی تولید می کنند. عامل بیماری نژاد پیچیدگی برگ شمعدانی (*pelargonium leaf curl*) و ویروس *Tomato bushy stunt virus* شناسایی شده است.

شمعدانی با قلمه تکثیر می یابد در صورت آلودگی به ویروس به سرعت می تواند آلودگی ویروسی را منتقل کند. بوته های شمعدانی علائم موزاییک، لکه‌های حلقوی کلروتیک و روشن شدن رگبرگ‌ها در منطقه بهشهر مازندران مشاهده شده است. علائم بیماری در ماه‌های خنک سال با وضوح بیشتری به چشم می خورد. این بوته ها آلوده به ویروس موزاییک خیار (CMV) بوده اند.

میخک توسط ویروس‌های متعددی که برخی اختصاصی گل میخک هستند، آلوده میشود. علائم بیماری‌های ویروسی در گلخانه‌های تولید گل میخک شامل نقاط و لکه‌های قرمز مایل به ارغوانی، نکروز برگ‌های پایینی، پیسک (ماتل) خفیف روی برگ‌های بالایی و خراشک و نقوش حلقوی و خطی روی برگ‌های بالایی است. از میخک‌های دارای علائم، ویروس های پیسک رگبرگ میخک (CVMV)، ویروس خراشک حلقوی میخک (CERV) و ویروس نقطه نکروتیک میخک (CNFV) جدا سازی شده است.

